

Indskrænkninger, hvorom der her er Spørgsmaal, ligesaa lidt staae i Strid med den „sunde Fornuftis“ Fordringer, eller hvad der vel her maa være eenstydigt med, de naturlige Fordringer til en god Disciplin i Armeen, som der kan være mindste Tvivl om dens fulde Gylldighed efter Grundlovens Givelse.

Naar den samme ærede Rigsdagsmand har talt om Retten til at henvende sig til Hans Majestæt, vil jeg dertil bemærke, at den ganske klarligt fremgik deraf, at Hans Majestæt Kongen var den Oversticommanderende over Armeen. Man kan vel deri søge en Analogie, men jeg troer dog, at det vil høre til de høist usikre Analogier, naar man vil søge en Analogie fra, at der ved en Revue var givet Soldaten Ret til at henvende sig til Hans Majestæt Kongen i hans Egenkab af commanderende General, til at give Soldaten Ret til at indlevere Andragender til Rigsdagen eller til dens enkelte Afdelinger (Grundtvig: So, det kan der dog!). Ja, det kommer ganske an paa, fra hvilken Side man betragter Sagen; seer man den fra den militaire Disciplins Side, troer jeg rigtig nok, at man maa sige, at Forskjellen er overordentlig stor, og fra den Side er Bestemmelsen aabenbart at betragte.

Med Hensyn til, hvad der er blevet yttret af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgfreds (Tscherning), skal jeg heller ikke gaae dybere ind derpaa; der er en Deel deraf, som kunde siges at være meget individuel, personlig, og som jeg godt kan forstaae, at den ærede Rigsdagsmand kan have haft stor Døpfordring til at gaae ind paa, men med Hensyn dertil skal jeg afholde mig fra at yttre Noget. Den anden Deel af hans Indtringer dreiede sig for en stor Deel om mere almindelige Betragtninger, som jo vistnok kunne have deres Betydning og Værd, men som jeg dog troer, idetmindste for Støtstedelen, ikke staae i en saa nær Forbindelse med den foreliggende Sag, at det vilde være rigtigt nærmere at inklade sig paa dem. Jeg skal derfor indskrænke mig til at omtale et Par Bemærkninger, som jeg noterede mig under

hans Foredrag, idet de bleve henvendte directe til mig, saa at det paa en Maade er blevet en Nødvendighed for mig, at udtale mig om dem. Naar den ærede Rigsdagsmand saaledes sagde, at det maatte paaligge den vedkommende Foresatte, naar man foreviste ham et Andragende, da at give det sin Paategning desangaaende, idet han ellers, hvis han skulde kunne nægte det, ogsaa kunde forhindre, at man gjorde selve denne hans Fremfærd til Gjenstand for Klage, saa stode vi her paa et af de mange Tilfælde, som forekomme i Livet, naar man er i et vist underordnet Forhold, og den vedkommende Overordnede gjør sig skyldig i den ene Ulovlighed efter den anden; thi i saa Tilfælde vil det efterhaanden blive vanskeligt at vide, hvor man skal tye hen. Vist er det, at det udtrykkeligt betragtes som en Ulovlighed, om en Forsat nægter at fremme en Klage over ham selv; gjør han det desuagtet, udsætter han sig for Ansvar og Straf. Jeg troer derhos, at det i de militaire Forhold, hvor de Vedkommende jævnlig træde i Berøring med deres Forsatte lige til de høieste, er langt mindre vanskeligt, dersom en saadan Ulovlighed fra en vis Side begaaes, at faae Leilighed til at fremsøre Klage over den til de høiere Forsatte ved umiddelbart at henvende sig til disse, end det i de fleste andre Forhold vil være for Mange, der staae længere borte fra dem, hos hvilke de skulle søge Hjælp og Bistand mod en begaaet Ulovlighed. Forsaavidt angaaer den Vej, som skal følges ved at indgive en Klage eller et Andragende, troer jeg, den ærede Rigsdagsmand har Ret i, at Meningen af de gjældende Bestemmelser med Hensyn til et Andragende, ikke er anden, end at det skal være foreviist for den vedkommende nærmeste Foresatte. Som det vil være den ærede Rigsdagsmand bekendt, er der nogen Tvivl om, hvo der skal betragtes som denne nærmeste Foresatte, idet der kan være Spørgsmaal, om Andragendet skal gaae igjennem alle Stadier eller Trin af Subordinationens Stige, eller blot forevises for vedkommende Compagni- eller Escadronschef, samt for Officierernes Vedkommende for Bataillonens eller Regimentets Chef. Dette Spørgsmaal er imidlertid fuldkommen afgjort i Praxis, og i ethvert Fald er det ligegyldigt med Hen-